

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobců: a) M. H., b) H. H., proti žalovanému: Ing. Miloslav Feglar**, starosta Obce Mokrovraty, Mokrovraty 92, Nový Knín, zastoupen JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem, Sokolská 60, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2005, č. j. 44 Ca 44/2005 - 38,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobcům **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Dopisem ze dne 24. 6. 2005 podala Obec Mokrovraty žalobcům informaci podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a zároveň požádala o úhradu nákladů spojených s poskytováním informací ve výši 371 Kč, sestávající z částky 332 Kč za náklady spojené s vyhledáváním informací, částky 14 Kč za pořízení sedmi kopií a částky 25 Kč za odeslání informací. Žalobci byli vyzváni, aby úhrnnou částku zaslali do sedmi dnů od doručení dopisu na adresu obecního úřadu nebo na účet obce.

Žalobci s požadavkem úhrady nákladů spojených s poskytováním informací nesouhlasili, pokud jde o zaplacení částky 332 Kč a v podání ze dne 7. 7. 2005, označeném jako „Odvolání proti rozhodnutí Obce Mokrovraty o úhradě nákladů spojených s poskytováním informací“ namítli, že požadovaná částka je protiústavní a podle názoru žalobců neměla být vůbec účtována. O podání žalobců rozhodl starosta Obce Mokrovraty Ing. Miloslav Feglar rozhodnutím ze dne 19. 8. 2005, označeném jako „rozhodnutí o odvolání

ze dne 7. 7. 2005 proti rozhodnutí Obce Mokrovraty o úhradě nákladů spojených s poskytováním informací podle zákona č. 106/1999 Sb.“ tak, že odvolání žalobců zamítl a rozhodnutí obecního úřadu potvrdil. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že zákon č. 106/1999 Sb. v ustanovení § 17 odst. 1 umožňuje povinnému subjektu, aby požadoval úhradu nákladů spojených s poskytováním informací. Žádný zákon přitom nestanoví rozsah ani výši úhrady nákladů za poskytování informací, je proto v tomto případě nutné vycházet z odměn pracovníků správního orgánu, na který se žadatel obrací se žádostí o poskytnutí informací, obzvláště v situaci, kdy správní orgán je tvořen pouze jednou osobou - starostou obce, který navíc vykonává jak působnost obecního úřadu, tak i funkci starosty.

Proti rozhodnutí starosty Obce Mokrovraty (dále též „žalovaný“) podali žalobci žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 12. 2005, č. j. 44 Ca 44/2005 - 38, tak, že rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Za rozhodující pro posouzení předmětné věci považuje krajský soud vyřešení otázky, zda požadavek úhrady v souvislosti s poskytováním informací je autoritativním rozhodnutím správního orgánu či soukromoprávním nárokem obligační povahy. Z citace § 17 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. dovodil, že zákon nestanoví, že by se o požadavku úhrady v souvislosti s poskytováním informací vydávalo rozhodnutí. Uvedené ustanovení zakládá právo povinného subjektu, tj. správního orgánu, který poskytl informace, aby na žadateli v souvislosti s poskytováním informací vyúčtoval požadovanou náhradu, tj. vyúčtoval mu náklady spojené s vyhledáváním informací, pořízením kopií, opatřením technických nosičů a dat a s odesláním informací žadateli. Na druhé straně citované ustanovení zakládá povinnost žadatele vyúčtovanou cenu za poskytnutou informaci zaplatit. Podle názoru krajského soudu tedy jde o občanskoprávní vztah obligační povahy, nikoli o autoritativní rozhodnutí správního orgánu. Pokud by žadatel takovému požadavku nevyhověl, rozhodoval by o něm soud v občanskoprávním řízení, a to na návrh povinného subjektu, v němž teprve by žadatel v postavení žalovaného mohl uplatnit veškeré své námitky vůči takovému požadavku. Pokud v daném případě Obec Mokrovraty požádala žalobce o úhradu nákladů spojených s poskytováním informací dopisem ze dne 24. 6. 2005, postupovala v souladu s § 17 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. Protože proti takové žádosti ve formě dopisu není přípustné odvolání a žádost o úhradu nákladů spojených s poskytováním informace není ani rozhodnutí, dospěl krajský soud k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo nejen vydáno v rozporu s § 59 zákona č. 71/1967 Sb., ale že nemělo být vůbec vydáno a trpí tudíž takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost. Z uvedených důvodů krajský soud proto podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém žalovaný vyřídí podání žadatelů ze dne 7. 7. 2005, avšak nikoliv formou správního rozhodnutí.

Proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost žalovaný (dále jen „stěžovatel“), jejímž důvodem je nezákonnost rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.) a zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení (§ 103 odst. 1 písm. c/ s. ř. s.). Stěžovatel uvádí, že nelze rozhodně tvrdit, že výklad soudu k otázce právní povahy žádosti obce o úhradu nákladů spojených s poskytováním informací by byl extrémně nesprávný a na první pohled ve zřejmém rozporu se zákonem. Je evidentní, že jde o mezní případ, kdy doposud vydaná rozhodnutí a odborné statě nejsou v této otázce zcela jednotná. I přes tuto skutečnost se však stěžovatel se závěry krajského soudu ne zcela ztotožňuje. S ohledem na znění § 17 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. lze podle názoru stěžovatele žádost povinného považovat za úkon správního orgánu, jímž se s využitím díkce zákona zakládá na jedné straně subjektivní právo obce na určitou úhradu, na straně druhé (zrcadlově)

subjektivní povinnost o informace žádajícího subjektu tuto úhradu realizovat. Tento úkon tak lze považovat za rozhodnutí, tak jak jej chápe česká právní nauka, neboť obsahuje v určité míře formalizovaný projev vůle směřující k založení zákonem předvídaným právním následkům. S ohledem na takto zastávaný výklad stěžovatel uvádí, že nesouhlasí s názorem krajského soudu na právní povahu žádosti obce vydané ve smyslu § 17 odst. 1 uvedeného zákona a považuje jej tak za nesprávný. Z procesní opatrnosti stěžovatel uvádí, že pokud by neplatil názor, že žádost obce o úhradu zmíněných nákladů není autoritativním rozhodnutím správního orgánu, pak nebyla dána pravomoc Krajského soudu v Praze jakožto soudu správního věc projednat a rozhodnout. Jestliže soud přesto o věci rozhodl, řízení, které vydání touto stížností napadeného rozhodnutí předcházelo, bylo zmatečné, a to pro nedostatek pravomoci posledně uvedeného soudu. V případě výroku o náhradě nákladů řízení, považuje jej stěžovatel za nesprávný, neboť za nesprávný považuje z důvodů výše uvedených již samotný výrok meritorní. I pokud by tento posledně uvedený výrok byl správný, stěžovatel alternativně namítá, že zde byly důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. Podle názoru stěžovatele měl tedy soud rozhodnout, že náhrada nákladů řízení se účastníkům nepřiznává. V této souvislosti mimo jiné uvádí, že stanoviska v otázce právní povahy žádosti obce o úhradu nákladů spojených s poskytnutím informace nebyla v době vydání rozhodnutí vůbec jednoznačná. Navíc, podle stěžovatele je nutno přihlédnout k tomu, že ačkoliv žalobci měli ve věci úspěch a soud k jejich návrhu zrušil rozhodnutí správního orgánu, stalo se tak nikoli z jimi uváděných žalobních důvodů.

Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, popřípadě zrušil a žalobní návrh odmítl.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalobci podrobně zabývali jednotlivými body kasační stížnosti, které neshledali důvodnými. Podle názoru žalobců krajský soud posoudil právní otázku, že úhradu nákladů řízení za poskytnutí informací nepředstavuje autoritativní rozhodnutí úřadu, ale představuje soukromoprávní subjektivní nárok, správně. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že zde byl akt představující se jako správní rozhodnutí, který jako exekuční titul byl schopen zasáhnout sféru práv a povinností osoby, bylo jej z důvodu účelnosti a ekvity třeba zrušit, jako by šlo o akt pojmově zrušitelný. K námitce stěžovatele, že v případě správnosti meritorního výroku, byly dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. žalobci uvádějí, že v takovém případě s odkazem na § 104 odst. 2 s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná. Ze všech uvedených důvodů žalobci navrhuji, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu i označení jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), c) uvedeného zákona. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2, 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost není důvodná.

V projednávané věci jde o posouzení otázky, zda požadavek úhrady v souvislosti s poskytnutím informací podle zákona č. 106/1999 Sb. je autoritativním rozhodnutím správního orgánu či soukromoprávním nárokem obligační povahy. Krajský soud se postavil na stanovisko, že jde o občanskoprávní vztah obligační povahy, nikoliv o autoritativní rozhodnutí správního orgánu, s kterýmžto posouzením věci se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje. Lze souhlasit s tím, že znění § 17 odst. 1 uvedeného zákona vylučuje formu

správního rozhodnutí, když je přiznáno „oprávnění žádat úhradu“. Úhrada nákladů za poskytnutí informací není tak autoritativním rozhodnutím úřadu v oblasti veřejné správy, nýbrž představuje soukromoprávní nárok obligační povahy, v němž na jedné straně stojí právo povinného subjektu účtovat žadateli za poskytnutí informace a na druhé straně povinnost žadatele o informaci vyúčtovanou cenu zaplatit. Z požadavku povinného subjektu musí pouze vyplývat, čeho se domáhá, a pokud by mu žadatel o informaci nevyhověl, rozhodoval by o něm soud na návrh povinného subjektu v občanskoprávním řízení. Teprve až v tomto soudním řízení může žadatel o informaci v postavení žalovaného uplatnit své námitky proti výši požadované úhrady v rámci procesní obrany. Lze tedy souhlasit se závěrem krajského soudu, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v rozporu s § 59 zákona č. 71/1967 Sb., když nesouhlas žalobců s výší požadované úhrady neměl být vyřízen formou správního rozhodnutí. Žalovaný měl v úmyslu vydat autoritativní správní rozhodnutí, proto bylo v pravomoci krajského soudu o správní žalobě proti takovému rozhodnutí rozhodnout. Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, a to pro nedostatek pravomoci Krajského soudu v Praze.

Žalobci měli v řízení před krajským soudem plný úspěch, krajský soud proto postupoval správně, když jim ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. přiznal proti stěžovateli právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud neshledal důvody zvláštního zřetele hodné, pro které může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům zcela nebo zčásti nepřiznává (§ 60 odst. 7 s. ř. s.), a ani Nejvyšší správní soud v důvodech uváděných stěžovatelem v kasační stížnosti neshledává takové důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by bylo možno náhradu nákladů řízení žalobcům nepřiznat.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobci žádné náklady neuplatňovali a Nejvyšší správní soud ani žádné jim vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalobcům se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu